Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004164

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №1769СТ від 30.09.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смирнов Ігор Михайлович
2. Igor Smyrnov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-6241-3689

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 10-09-2026

Спеціальність за освітою: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Місце роботи здобувача: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16407

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.65

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічне забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах
2. Organizational and Economic Support for the Financial Stability of Insurance Companies under Crisis Conditions

Реферат/анотація:

1. Смирнов І.М. Організаційно-економічне забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування (07 – Управління та адміністрування) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Міністерство освіти і науки України, Харків, 2026 р. Дисертаційну роботу присвячено теоретичному обґрунтуванню та розробці методичних рекомендації щодо формування та удосконалення організаційно-економічного забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах. Об’єктом дослідження виступає процес формування та удосконалення організаційно-економічне забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах. Предметом дослідження є теоретико-методичні основи та практичний інструментарій формування та удосконалення організаційно-економічного забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у

кризових умовах. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних основ та розробка науково-методичних і практичних рекомендацій щодо формування та удосконалення організаційно-економічного забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах. Наукова новизна проведеного дослідження полягає в подальшому розвитку теоретичних засад, розробці науково-методичних і практичних рекомендацій щодо формування та удосконалення організаційно-економічного забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах. удосконалено: – теоретичні положення щодо формування трикомпонентної архітектури забезпечення фінансової стійкості страхової компанії, яка поєднує кількісну базу, організаційну архітектуру й систему раннього попередження та спирається на потокове представлення діяльності страховика через страховий, інвестиційний і капітальний потоки; обґрунтовано замкнену систему моделей селекції ризиків, резервування, оптимізації й достатності капіталу та стрес-тестування; – категоріальний апарат, що охоплює поняття «стійкість», «фінансова стійкість», «фінансова стійкість страхової компанії», а також здійснено теоретичне осмислення сутності кризових процесів, їхню генезу, форми прояву та класифікаційних характеристик; набули подальшого розвитку: – методичний підхід щодо формалізації функцій держави для розвитку ринку іпотечних цінних паперів з метою забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах як інструменту довгострокового фінансування, сек'юритизації активів, залучення капіталу та підвищення стабільності фінансової системи; – методичний підхід до оцінки інтегрального показника адаптивного потенціалу фінансової стійкості за компонентами стійкості, ліквідності, платоспроможності, ризикової позиції та адаптивності, що дає змогу диференціювати страховиків і визначати адресні управлінські заходи; – методичний підхід щодо формування концептуальної моделі адаптивного потенціалу фінансової стійкості, яка забезпечує перехід від статичного контролю нормативів до динамічного управління траєкторією стійкості та поєднує воєнні, валютні, ліквідні й перестрахувальні шоки, інструменти ORSA і динамічного фінансового аналізу, інтегральне оцінювання та кластерно-динамічний результат. У вступі обґрунтовано актуальність дослідження, визначено його мету, завдання, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів. У першому розділі систематизовано підходи до понять стійкості та кризових процесів, обґрунтовано багатовимірний характер фінансової стійкості страховика. Запропоновано функціональну й потокову архітектуру організаційно-економічного забезпечення, а також інституційні засади розвитку іпотечних цінних паперів. У другому розділі оцінено передумови фінансової стійкості страхового сектору України. Встановлено недостатню інтеграцію до міжнародного страхового простору, низькі показники страхового проникнення і щільності, але поступове відновлення після кризових спадів. Доведено роль цифровізації, InsurTech, Big Data, штучного інтелекту, автоматизованого андеррайтингу та дистанційного врегулювання збитків у підвищенні операційної ефективності; одночасно визначено кіберризики, воєнні та макрофінансові загрози. У третьому розділі розроблено архітектурну модель організаційно-економічного забезпечення з використанням ArchiMate та принципу простежуваності цілей, ризиків і результатів. Запропоновано розглядати фінансову стійкість як динамічну адаптивну здатність утримувати прийнятний коридор платоспроможності, ліквідності та прибутковості. Інтегральний показник AFRC використано для кластеризації страховиків, стрес-тестування та обґрунтування управлінських і капітальних втручань. Ключові слова: фінансова стійкість, страхова компанія, кризові умови, організаційно-економічне забезпечення, функціонування, рейтинг, тенденції, перспективи, принципи, ідентифікація, оцінка, адаптація, ризик, моделювання, архітектура управління, пропозиції.

2. Smirnov I.M. Organizational and Economic Support for the Financial Stability of Insurance Companies under Crisis Conditions. Thesis is submitted for the degree of Doctor of Philosophy in Specialty 072 Finance, Banking and Insurance (Field of Knowledge 07 – Management and Administration). – National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2026. The dissertation is devoted to the theoretical substantiation and development of methodological recommendations for the formation and improvement of organizational and economic support for the financial stability of insurance companies under crisis conditions. The study's object is the process of formation and improvement of organizational and economic support for the financial stability of insurance companies under crisis conditions. The subject of the study is the

theoretical and methodological foundations and practical tools for the formation and improvement of organizational and economic support for the financial stability of insurance companies under crisis conditions. The purpose of the dissertation is to substantiate the theoretical foundations and develop scientific, methodological, and practical recommendations for the formation and improvement of organizational and economic support for the financial stability of insurance companies under crisis conditions. The scientific novelty of the research lies in the further development of theoretical provisions and the elaboration of methodological and practical recommendations aimed at ensuring the financial stability of insurance companies in a crisis environment. improved: the theoretical provisions for developing a three-component architecture for ensuring the financial stability of an insurance company, which integrates a quantitative foundation, an organisational architecture, and an early warning system; a closed-loop system of models for risk selection, reserving, optimisation, capital adequacy assessment, and stress testing has been substantiated; the conceptual and categorical framework, encompassing the concepts of “stability”, “financial stability”, and “financial stability of an insurance company”; the nature of crisis processes, their genesis, forms of manifestation, and classification characteristics have also been theoretically substantiated; developed: a methodological approach to formalising the functions of the state in developing the mortgage securities market to support the financial stability of insurance companies under crisis conditions; a methodological approach to calculating an integral indicator of the adaptive potential of financial stability, incorporating the components of stability, liquidity, solvency, risk exposure, and adaptability, thereby enabling the differentiation of insurers and the determination of targeted managerial measures; a methodological approach to developing a conceptual model of the adaptive potential of financial stability, which facilitates the transition from static regulatory compliance control to dynamic management of the stability trajectory. The introduction substantiates the relevance of the research, defines its aim and objectives, and presents the scientific novelty and practical significance of the results obtained. The first chapter systematises approaches to interpreting stability and crisis processes and substantiates the multidimensional nature of an insurer’s financial stability. A functional and flow-oriented architecture of organisational and economic support is proposed, together with the institutional foundations for development of the mortgage securities market. The second chapter assesses the preconditions for the financial stability of Ukraine’s insurance sector. The analysis reveals insufficient integration into the international insurance market and low insurance penetration and density indicators, alongside a gradual recovery following crisis-related downturns. The role of digitalisation, InsurTech, Big Data, artificial intelligence, automated underwriting, and remote claims settlement in improving operational efficiency is demonstrated. At the same time, cybersecurity risks, war-related threats, and macrofinancial challenges are identified. The third chapter develops an architectural model of organisational and economic support using ArchiMate and the principle of traceability among objectives, risks, and outcomes. Financial stability is conceptualised as a dynamic adaptive capacity to maintain solvency, liquidity, and profitability within an acceptable range. The integral AFRC indicator is employed to cluster insurers, conduct stress testing, and substantiate managerial and capital interventions. Keywords: financial stability, insurance company, crisis conditions, organisational and economic support, functioning, rating, trends, prospects, principles, identification, assessment, adaptation, risk, modelling, management architecture, recommendations

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Педченко Д.В., Смирнов І.М. Організаційно-економічне забезпечення маркетингового управління стійкістю бізнес-процесів підприємницьких структур. Актуальні проблеми економіки, 2025. Том 2. №283(2). С.112-119 (Б) DOI: https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-2-283-112-119
- 2. Смирнов І.М. Теоретичні положення формування організаційно економічного забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах. Бізнес-навігатор, 2026. №1(84). С. 631-638 (Б) DOI: https://doi.org/10.32782/business-navigator.84-96
- 3. Смирнов І.М. Архітектурне моделювання організаційно економічного забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах. Економіка і суспільство, 2026. №83 URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7466 (Б) DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-63
- 4. Смирнов І.М. Страховий ринок України, фінансова стійкість страхових компаній: аналіз тенденцій та перспектив розвитку. Український журнал прикладної економіки та техніки □2026. Том 11. № 2. С. 223-227 (Б) DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-2-41
- 5. Смирнов І. Аналіз теоретичних підходів до поняття «фінансова стійкість страхових компаній». Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. №2. 152-157 рр. (Б) DOI: https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-2-32
- 6. Смирнов І.М. Організація моніторингу фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи. Тези доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 04-05 жовтня 2024 року). Одеса: Одеський національний економічний університет, 2024. С. 768-769.
- 7. Смирнов І.М. Моделі забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах економічної нестабільності. Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри: тези доповідей III всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 24-25 жовтня). Х.: національних технічний університет “Харківськи політехнічний інститут”, С. 383-385.
- 8. Смирнов І.М. Інтеграція цифрових технологій в механізми підвищення фінансової стійкості страхових компаній. Synergy of Knowledge: Innovations at the Intersection of Disciplines: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference (June 11-12, Dnipro), 2025. FOP Marenichenko, P. 198-199.
- 9. Смирнов І.М. Організація проактивного управління ризиками в системі забезпечення фінансової стійкості страховиків. Global trends in science and education: тези доповіді VI Міжнародній науково-практичній конференції (1-3.07.2025 р., м. Київ), 2025. С. 625-628.
- 10. Смирнов І.М. Адаптивні моделі забезпечення платоспроможності страхових організацій в умовах воєнних та системних ризиків. Цифрове суспільство: міжнародні економічні відносини, управління, фінанси та соціум: матеріали міжнародної науково-практичної конференції : у 2 т. Т.2. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2026. С. 57-59.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: обґрунтування теоретичних основ та розробка науково-методичних і практичних рекомендацій щодо формування та удосконалення організаційно-економічного забезпечення фінансової стійкості страхових компаній у кризових умовах

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U005067, 0126U003550

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манойленко Олександр Володимирович

2. Oleksandr V. Manoylenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5979-4077

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музичка Олександра Миронівна

2. Olexandra Muzychka

Кваліфікація: к.е.н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2625-5741

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панченко Олена Іванівна

2. Olena Panchenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.07.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8071-4983

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Строков Євген Михайлович
2. Ievgen M. Strokov

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1857-1309

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коптєва Ганна Миколаївна
2. Hanna M. Koptieva

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3082-2094

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Єршова Наталя Юріївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Єршова Наталя Юріївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Смирнов Ігор
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

